

Фахриддин Хонкелдиев

БОЛАЛИКДАН ҚОЛГАН ДЕНГИЗ

(шеърлар)

Тошкент

«Езувчи» нашриёти

Хонкелдиев Ф

**Болаликдан қолган денгиз: (Шеърлар).—Т.:
Ўзувчи, 1994.—48 б.**

Фахриддин Хонкелдиев ўз шеърларида юксак онгга интилаётган инсонни идрок этишга, унинг азобларининг нузли дақиқаларини илғаб олишга, мангуликка кўчиришга ва ҳар қандай шаронгда ҳам инсон бўлиб қолиш кераклигини, гўзалликдан нафақат лаззат олиш, уни ҳимоя ҳам қилишга чақиради. Болаликдан қолган денгиз — шоирликнинг илк ўша улғуворлигига, ҳеч қандай ҳавойи, сохта йўлларга алмашмасликка доим катта ва беминнат мақсад билан яшашга, дунёга ва аёлга бўлган чексиз, масъул муҳаббатига содиқ қолади.

Ўз2

X $\frac{4702620202 - 28}{M 362 (04) - 94}$ қатъий буюртма, 1994.

ISBN 5—8255—0214—9

© Фахриддин Хонкелдиев, 1994 йил

www.ziyouz.com kutubxonasi

...Қарздорлик туйғусин унутган нафас,
У шундай инсондир, бахт унга — кўрлик.

Уз юртида пойдор имонли зотлар,
Бурчин ўтаб яшар: Ҳалол ва кабир...
Шу уч буюк ҳисдан маҳрум инсонлар
Туғилган юртида — ватангадодир!!

* * *

Тонгинг оқ шуъласида — ҳақиқат,
Юрак ашуласида — ҳақиқат,
Уйғонип, тиниқ кўзда — ҳақиқат,
Портловчи оддий сўзда — ҳақиқат!!

* * *

Қуюн,
Қуюнда ўйин.
Гўзалликнинг кўзини ўяр.
Баҳил юксаклик
қумларга тўяр.
Барибир ҳақ,
барибир одил ўзича,
юракни эшитмас асло —
бўйсиндирар тор эркига —
бўйсиндирар ўзига,
гўзаллик қолмайди сира,
Қуюн...
Қуюн...

* * *

Шеър дардидан кетмоқ-чун йироқ
Мен отланаман она уй томон,
Қалбим қошлар бир қўшиқ бироқ
Ўз маҳалламга яқин келган он.
Юксак гурур уйғонар азиз,
Қалтирайди нафасим шунда.
Йиғлагим келар бу пайт чўкиб тиз...
Тонг отади ҳар эшикларда!..

ҚУШИҚЧИ

Ғамгин куйларни қўй,
Шодон қўшиқлардан айт.
Қалбимни эзмоқда бир рўй,
Қўшиқчи, бу йўлингдан қайт.

Оҳанглар бунчалик оғир,
Қўз ёшимни истайди нега?..
Ортиқ сабрим йўқ, кўргил ахир,
Менга аталганми куйинг, менга?!

Тинмайди, авжига минади қўшиқ,
Гуноҳкор бир менман, биргина ўзим:
Мен учун йиғлайди бир олам ёниқ —
Мен йиғлолмаган бир севги тирилиб!!

БИЗ БИЛМАГАН СЕВГИ

Бир-биримиз севамиз бешак, —
Биз севамиз ҳурмат-ла дилдан.

Гоҳ севиниб, тўлиб юрак,
Гоҳ қайғуриб, гоҳ меҳр билан!..

Аммо бордир дунёда яна
Биз билмаган куч ва эҳтирос:
Биз севги деб билган аланга
Шу оловнинг учқуни холос!

БОЛАЛИКДАГИ ҚИЗ ВА РОСТЛИК

Болалик.

Мактаб...

Бир қизни севардим ёниб.
Мен яшардим унинг-чун фақат.
Мен яхши ўқирдим унга интилиб...
Шеър ҳам ёзардим жўшиб бағоят!..

Ҳамон ўша кунлар ёдимга тушар
мен сендан айрилганда, РОСТЛИК!!

* * *

Олисда бир қўшиқ янграйди бу пайт.
Пок аёл мисоли заррин кўйлақда —
Хушрўй баҳор айтиб янги шеърин байт,
Бир армон қўзғайди ғамгин юракда!
...Боққил, иш пайтимас, ишқ пайти ҳозир,
Оқшом ҳам ёзмоқда ишқий бир китоб.
Кечирилмас гувоҳ бўлмасми, ахир —
Биқиниб хонада ўтирсак бу тоб.
Бир зум гиналарни елкадан ташлаб,
Борлиқнинг буюклигин яшайлик сезиб.
Ягона бахтиёрлик кўзларин ёшлаб,
Бизлардан хафадир қўнглини узиб.

* * *

Бир бора ўқиб ташлаш-чун шеър ёзмаяпман мен,
Халқим бахтига ёруғ йўл ёзаяпман мен!..
Оллоҳ сўзин шеърда минг бор айтмаяпман мен,
Ягона қудратин қалбда сезаяпман мен..
Садоқат умрига мангу туташ йўлларим,
Инсонлик байроғин кўтаради қўлларим.

* * *

Шеърим, сени йиғлатаман бир куни,
Узоқ йил қотган ғаминг парчаланар ўша кун.
Осмон, сени йиғлатаман бир куни,
Узоқ йил қотган каминг майдаланар ўша кун.
Ёлғон, сени йиғлатаман бир куни,
Чиркин оромларинг тоғи қулар ўша кун.
Саҳна, сени йиғлатаман бир куни,
Дунё-томошабин хўнграб, қалби кулар ўша кун.

* * *

Севги ўлмоқда,
Севгилар ўлмоқда,
Ҳеч ким йиғламайди,
Бағрин мушкулга
ҳеч ким боғламайди.
Севгининг устидан,
Севгининг остидан
ўтар оломон —
ҳеч зот қутқармоққа
ўзин чоғламайди.
Биргина қўшиқ
топиб берар йўқолган —

гўзал оламини,
йиғлатади шунда
кулгуларда қотиб қолган —
йиғламаган одамини.

• • •

...Зарарли, ялтироқ мевалардан
Сояда унган ялқов гул яхши!
Ундай бахтдан гуркираб ўсган
Азобда қолган ростгўй қул яхши.

* * *

Шамол
қаёқдан эсдинг
қаёққа кетяпсан
оломонни эргаштириб
ўзингга.
Бир майса
оддий бир майса
сочлари тўзғиган
эзилган ҳаётда
эзилмаган саботда
ҳамма шамоллардан
нарида, пастда
ер билан оддий
сирлашиб
турибди ўз фикрида қасбий.

* * *

Хунук аёл ҳам гўзалдир бир ошиқ бўлса,
Ростланади меҳнат билан бир қийшиқ бўлса.
Гўзал оёқларни эгасимас худбин, манманлик —
Хор, азобники бу дунё ўзига ярашиқ бўлса.

* * *

Тан азоблари йўқолади —
зиддиятларда,
курашларда,
меҳнатларда,
ҳатто мағлубиятларда —

Чекинмаган юракда!

Ювилади чирик вужудлар,

Руҳ шамолда чархланар

Янги қурилишларда,

Янги яралишларда

Эгуликна кўмакда!..

Бу оламда ҳеч нарса жавобсиз

қолмас,

Кўз ёшларим...

Севги азобларида

Ўзига дунё яратар,

Бахтининг чангларин артар!!

* * *

Садоқат боғида бир гул ўсади

Унда муҳаббат, унда толе мўл.

Елғончи баҳорлар йўлин тўсади —

Малаклар юртига узатади қўл.

Ҳар ёнда навбахор ишқларга ошна,
Янгилик ҳаётни бошлаб ҳам ўзи,
Қайноқ у муҳаббат учун яшайди,
Ололмас қалбидан шошган сой кўзи.

Бунчалар гўзалдир, эркин, беғубор —
Йиллар чеккан жафо — қалбидир пойдор.
Унда қушлар эрка бўлмайдилар зор,
Унда фақат ростлик азоблари бор.

Алдас, алданмас яқин манзиллар
нигоҳи билан у — йўқликка саркор.
Вақтинча инсонлар, вақтинча диллар,
Унинг эмас асло, у бизга даркор!!

Садоқат боғида бир гул ўсади!..

ИҚБОЛИНГ ҚАЙТА КУЛМОҚҚА ҚОДИР

Олам кулмаса ёниқ бир дарддан,
Шодликлар сени этмаса хумор.
Сен гуллар кутсанг яқин ҳамдарддан:
Мен бўлайин ўша сен кутган баҳор!

Бир гўзал пайтинг дил тўлиб нурга,
Азоблар тугаб, севинч порласа...
Зорингга меҳринг туташса бирга:
Мен бўлишимни истайман у зор!

Елғоннинг умри узайиб ногоҳ,
Атрофинг олса меҳрсиз дўстлар,
Иғводан тош отса... дуч келган ҳамроҳ,
Имконинг бўлиб учрайин такрор.

Гўзаллик ёди этса тантана,
Англисанг дунё тўла саробга!

Биринчи севгинг бошқамас, яна
Мен бўлиб келай — соф оташ, ҳамкор.

Шум тиллар асли ўзи нопокдир!
Дадил боқ, улар чекинар шаксия.
Иқболинг қайта кулмоққа қодир,
Мен бўлай ўша тонгларинг — пўйдор!!

БҮЛДИ, СЕНИ ОСМОНЛАРГА ОТАМАН!

Бўлди, сени дарёларга отаман,
Дарёнинг тагидан жой ол абадга.
Бўлди, сени шафақларга отаман,
Шафақнинг ҳам кўзлари ёнсин ҳижрондан.
Бўлди, сени тоғу-тошга отаман,
Вулқон бўлиб портласин чўнг ишқимдан.
Бўлди, сени осмонларга отаман,
Кун бўйи йиғласин мунгли қўшиқдан.
Бўлди, сени азобингдан толдим, қаридим,
Сени ёш кузларга отаман, у ҳам тезроқ қарисин.

* * *

Мени неча пуллик ишим бор ҳаволар билан,
Ўзимга йиғламадим тўйиб ҳали ман!
Суюқлик фалакнинг қийноқларин ўйнар эрмакда,
Мени толиқтирар ўзимнинг фиғонларим бир ранг
кўрмакда.

Баландлик айнади, маъно йўқотиб севгида,
Баландлигим қийнаб, дўшослайман ҳали ҳам.
Дунё тўла малоҳатга, гўзалликка, нурга,
Мен юрак ахтариб, ўқ отаман кўрқоқ кўзга.
Пул ўйини у дунёда қолмади руҳга таом,
Сўз ўйини бу дунёда қотган куртак дардлар хом.

* * *

Мен учунмас у дунё энди,
Сенинг кўзларингга кўмилдим эй, гам!
Баҳайбат бир севинч қулади, тинди,
Жисмим оғриғидан минг бор оғирроқ олам.

Рухим қишларини кўтариб толдим,
Бўғзимга қадалди маънисиз борлиқ.
Шамол ўрнига, бағримдан игналар тердим,
Бегона эдим мен у лаззатга — қалб сўниқ.

Сувлар бағрида тирилган балиқ,
Елғизлик денгизига чўка бошлар тош.
Чинқираб йиғлайди, бир гўдак ташландиқ.
Сафорларга ортиқча, эмас қалбим у сирдош.

БАЛОЛАР ДАШТИДАН ЎТДИ ҚАЙНОҚ БИР ЮРАК

Садоқат тиғида ўн беш йил
заъфарон япроқлар гулга айланди.
Қорлар булоқ бўлиб кўз очди охир.

Муборак кун — чеҳралар тонг, гулгун,
Балолар даштидан ўтди қайноқ бир юрак.
Яхшиликка бўлса оғир кунлар беалам нечун.

Қишларнинг бағрида оқ баҳор ястанар,
Қариндош-жигарлар юзи — энг шодлик байрам.
Улмаган жонлари қаттиқ ҳали — оқ дил ясанар.

Ошпоқ бува дарахтлар хўмрайиб, кулар ичидан.
Барча қилган гуноҳлари — севгидан ошиқнинг.
Битмаган пешанасига бир гўзал — куяр сирт азам.

Утмишнинг ёмони — қалбни йўқликка тўлдириш
ҳирсада,
Тақдирлар тўкилар осмондан оппоқ муҳаббат бўлиб.
Фожиа бўлиб қолар мақтанган гул алданса ҳисда...

ҲАҚИҚАТНИНГ БОШЛАНИШИ

Олимлар
тош ўрганиб
ўтар бир умр.
Сен-чи аёлни
тошчалик
кўрмасдинг ахир.

* * *

Уқигандим буларни ҳам аввал,
Кўз билан кўриб — осмондан боқиб.
Ердан қийналиб чиққан гиёҳлар азал —
Қалб кўзига муҳтож, қалб кўзи муҳиб.

* * *

Бир умр
юралмайди у
ерга садоқатда,
Унинг учун
ер эди —
осмонга зина.

* * *

...Ҳақиқатга муҳтож ерлар кўп демак,
Муҳтож ерлар кўп нурга, зиёга.
Ҳақиқат бўлишин истасанг юрак —
Ўзинг ҳам ҳақиқат бўлишинг керак!

* * *

Ҳақ — эзгуликдан туғилади,
Вазифаси халққа хизмат — билади.
Инсонлармас, зўрликлар устидан
ҲУКМРОНЛИК қилади!!

* * *

...Мен йиқилсам,
оловга йиқиламан,
дарёга йиқиламан,
кенгликка йиқиламан,
Қўрқма ер,
мен ғамлар устига йиқиламан,
мен тонглар устига йиқиламан!!

* * *

Мен узоққа кетаман ўзимдан —
Ватанимни топиш учун.
Мен узоққа кетаман ўзимдан,
Мен ўзимни топиш учун!
Мен узоққа кетаман ўзимдан,
Шод руҳимни топиш учун.
Она тупроқдадир
илдизим,
Армоним, асли насабим,
Она тупроқни топиш учун,
ўпиш учун...

БОЛАЛИК

Беташвиш йиллар ўтиб кетибди,
Қолиб кетибди болалик ортда.
Билмам қаерда, қачон, қайси кун —
Тарк этган мени қай олис юртда?!

Шамолда учган япроқчалардай
Болалик ўтди билмасдан тиним.
Балки она ерга синган қорлардай —
Узоқ йил юракда яширинган жим!

ЕР КЎРИНМАГАНДА

Ҳақ, ноҳақликни
ажратолмай
қолганингда —
Ғамлар бағрида
қалқинади
йўл тополмай
садоқат — кема.

* * *

Ирмоқ
тақдир етиб,
қўшилди,
Уммон бағрига.
Бир оз ўтгач:
«Денгиз — ўзимман!..» — дея
ҳайқирди.
Сўнг уни
оч тўлқинлар келиб,
Емирди, еди!

* * *

...Яшолмайсан ўзгача дўстим,
Ғамгин пайтинг осмонга бир боқ.
Тун қўйнида нур сочгувчи жим,
Юлдуз йўли битта: Порламоқ!!

* * *

...Олам бир кишидан иборат эмас,
Бир киши оламдан иборат!..

ЭРКСИЗ АЕЛ

Тун қўйнида ғунча кўз юмар,
Садоқат — кун бўлади халок.
Утмиш умрин лабларга кўмар —
Бир бўса-чун шарманда, ғамнок!

У кечирган садоқат — пасткаш,
Муҳаббат-чи ёлғон, беқасос.
Қурбон бўлсин фақат у яккаш —
Севги йўқдир, пуч ёнроқ холос:

«Ақллилар» ичра йўқолди
нок ёшлиги — шодликка тўла.
Бугун эса у кўриб қолди
юксак бахтин, қалбин бир йўла.

Хиёнат, деб аталса ҳам у,
Борлигини топширди беҳол.
Майли, ўлсин..., о, гўзал қайғу!
Хиёнатмас, лек юртга — ҳалол...

Хиёнат — у, разил шумларга,
Ҳашаматли эркисизликка — у.
Хиёнат — у, гўзал кўшкларга,
Аёл қадри саналган оғу!!

Инсоний рашк, ҳақиқий меҳр,
Юксак офтоб — қувноқ шалола,
Туганмас бахт — қудратли сөҳр
Қучоғига отди у ёна!..

* * *

Мен Ватан тинчлигини асрайман,
Ўз тинчлигимни қарғайман!

Дунёга ярашиб яшагим келар,
Емон-ла уришиб яшагим келар.

...Тўлқинлар сузмоқда покиза ҳисдан,
Она ер садоқат кутмоқда биздан.

Қонун, чегара йўқ виждонга, ишққа,
Чин бахтиёрлигим йўлдошман ҳаққа!

Фаразгўй оламни бораман суриб,
Соядай йўқ бўлар мадори қуриб.

Еруғлик енгиши ҳақ ва бегумон,
Истиқлол сўзидан куч олар ҳар он.

Чекланинг эй, сиз нафс балолари,
Сизлардан сўрайди қуёш болалари!!

Мен Ватан тинчлигини асрайман,
Ўз тинчлигимни қарғайман!

* * *

Шер нима?
Мен нима?..
Оллоҳ турганда!..
Мен синсам,
ҳеч нима бўлмайди,
шеър синса,
шеърим синса
бу дунё ўлмайди,
Қалбим синса
ягона оллоҳим деган
бир ҳақиқат қолмайди,
бир ҳақиқат қолмайди...

* * *

А. В. га

...Бўрон эдинг,
тор эркинликка сиғмаган бўрон!
Янги замон ярашар энди,
Ҳақиқат бағрига:
Хор-ночорлар бағрига
сендан шамол
тегар энди!..

* * *

Муҳтож одам эгилади,
Очкўз одам эгилади,
Айби бор эгилади.
Эгилмайди меҳнаткаш одам,
Эгилмайди нафсини тийган,
Эгилмайди бойликка қул бўлмаган!!

ШУДРИНГ

Бир шудринг турибди —
Янги оламда пайдо,
Тўкилмай турибди —
Ёш томчиси оғир, улкан...
Танимай турибди...
Бешафқат ҳаётдан
шафқат бўлиб у
милтираб турибди,
Ғамнинг елкасида
ўлмаётган ўлимни —
кўтариб турибди...

ЭРТАК ҚАЛЬ СЕВГИ

Оппоқ қорларга ясанар шаҳар,
Малак бир ишқдан ёруғ бу кеча.
Ғамларинг қучиб осмон қийналар,
Аччиқ фарёдга тўлар бу кўча.
Балки келарсан бахтимга гўзал,
Ешлик фаслидай лабларинг асал —
Менга совға эт соф севгинг бу гал,
Мен улгурмаган, ёзмаган ғазал.

Тераклар хомуш хўмраяр ёниб,
Ҳасратин сўзлаб чарчамас сой ҳам.
Чироқ мағлублик кўзлари тиниб,
Кулганга ўхшар шод йўллар бу дам.
Балки келарсан бахтимга гўзал,
Ешлик фаслидай лабларинг асал —
Менга совға эт чин меҳринг бу гал,
Мен улгурмаган, ёзмаган ғазал.

Бағримда бир гул яхлар хижрондан,
Алданган ўзни англадим энди.
Қорлар тўхтамай ёғар армондан,
Кўмилар содда, эртақ қалб севги.
Балки келарсан бахтимга гўзал,
Ешлик фаслидай лабларинг асал —
Менга совға эт чин сөҳринг бу гал,
Мен улгурмаган, ёзмаган ғазал.

СЕН БИЛАСАН ВА МЕН БИР ФАҚАТ!

Бир олам бор оламда яна,
Бесўроқ ишқ ёқар аланга.
Бир гул ўсар қўрқувда, ҳавфда,
Сен биласан ва мен бир фақат.

Сўз ортиқча, дил яқин жуда,
Бегоналик — исбот беҳуда.
Бир ёниш бу — минг йил орзуда,
Сен биласан ва мен бир фақат.

Учрашдик лек айрилмай қолдик,
Хаёлларда бир нажот топдик,
Тўймадик ҳеч, бир ҳаёт топдик,
Сен биласан ва мен бир фақат.

Дил уйида мангу жойимиз,
Дарё бўлди йиғлаб сойимиз,
Гуноҳкор деб ўзни койиймиз,
Сен биласан ва мен бир фақат.

ШАКАР ГУЛИМ

Тегрангда тонглар сочганда ифр,
Малак сочларингда уйғонар баҳор!
Боғларга кўчар бахтинг, чиройинг,
Ул гўзал ойдан ўзинг чиройли —
Севаман, ишон, мен сени танҳо,
Шакар гулим, сен гуллардан аъло!!

Яйрайди тоғда оҳулар саркаш,
Қувлашиб ўйнар сойлар ҳам яккаш.
Товуслар ишқда хиромон ётар,
Қалбимга бир сўз, бир нидо етар,
Севаман, ишон мен сени танҳо,
Шакар гулим, сен тонглардан аъло!

Ҳаёт сафоси тортар дилларни,
Сайратади дўст, ишқсиз тилларни!
Шум бечоралар солар галаён... —
Мен-чи, бир ишқда яшайман омон,
Севаман, ишон, мен сени танҳо,
Шакар гулим, сен тунлардан аъло.

Юз йил ўтса ҳам, ўтса ҳам умрим,
Буюк қаршилиқ мубҳам қарорим:
Юлдузлар бахти тирнамас дилни,
Қуёш бўлиб мен топгум дўст, элни...
Севаман, ишон, мен сени танҳо,
Шакар гулим, сен умримдан аъло!

Юрмайман энди юрак ҳовучлаб,
Эгмайман бошим қадримни сўраб...
Утган кунлардан ёнди бардошим,
Юксак осмоним, сен севинч ёшим —
Севаман, ишон, мен сени танҳо,
Шакар гулим, сен ҳаммадан аъло!

Бағримни тирнар, керак бир садо,
Юрт ўғлонлари... — юксак бир имло:
«Кўтарсак сен, биз — ИШҚҶА ҚЎЛИМИЗ,
Кўтарилмас, бил — озод йўлимиз!..»
Севаман, ишон, мен сени танҳо,
ШАҚАР ГУЛИМ, сен ўзимдан аъло!!

Т У Н

Нақадар гўзал! Зулмат пардасин ёпиб,
Қошлай бошлаганда оромбахш бу тун.
Гўё мажнун ошиқ малагин топиб —
Изҳорин тўккандай юракдан бутун —
Бағрингда сукутдан портлайди баҳор:
«Севаман асалим, ёлғизим, борим...»
Парирўй санамнинг оҳ чекиши бор...
Қайсидир лабларга қуёш қўнар жим...
Гуноҳлар, севгилар яширин сенда,
Хаёлга чўмади яланғоч дарахт.
Гўзал хиёнат у — қайсидир жонда —
Совиган дунёдан, маскандан — бадбахт...
Барига гувоҳдек мағрурсан кеча,
Тонгларни севаман, лекин сенинг ҳам
Ўзгача латофат, меҳринг бор неча,
Шеърим бошланади — руҳинг ёнган дам.
Ёнаман руҳингдан, ажиб сеҳрингдан
Ҳайратлар топаман юлдуз жамолда...
Юртимни ўйлайман, асра қаҳрингдан,
Бахт бер, дейман унга, бева аёлга...
Мен учун силаб қўй аста сочларин,
Меҳрибон акадай ўпиб қўй уни.
Эл муҳаббати у!.. — Кун қувончларин
Бевалик найзаси олиб қўймасин.
Қадрига етмаган унинг бир разил
рашкнинг қурбонидир!! Ўша гул аёл,

Қалбида эрксиалик тошларидир зил,
Унга эрк — нур бўлиб, аста борақол!
Дунёда ечиммаган саволлардир кўч,
Аёли бахтсиз элнинг бахти йўқ, рост бу,
Буюк эл аёллари шафқатга тўйиб,
Қўлларда кўтарсин поклик эрқдан гул!!
...Сенинг даҳшатингдан юлдузлар ниҳон,
Шунчалар голибсан бу дамда эй, тун.
Нимага ўхшайсан? Содда, беомон —
Тенгсиз рашк — Отелло, ё ишқсиз бир тутун?..
Бойликда қотган у юксаклик мисол
Ўзинг билан олиб кетасан қайга?!
Мисоли эрксиз зарга ўралган аёл,
Ўхшайсан бахтсизлик отувчи ёйга!

Барибир гўзалсан, чунки сенингсиз
Мунис тонг отмагай — бўлсанг ҳам қаттол!
Ҳозирча қалбимда яхшилик — денгиз,
Ҳозирча ишқсизга раҳм уйғота ол...

КЕЛГАНИНГДА СЕН БАҲОР БЎЛИБ!

Йўқ, сен гўзал эмассан унча,
Аммо ҳаёт қадар азизсан.
Сен софликдан очилган гунча,
Яхшилик-ла чиройли қизсан!!
Аммо бир кун чанг солса офат,
Юлиб олса алдоқчи кўзлар:
Агар этсам сенга ҳибнат,
Ром этса у қароқчи кўзлар,
Майли, у дам тарк этгил мени,
Майли, сенсиз ўлай хор бўлиб,
Майли, англай чин ҳаёт — сени —
Келганингда сен баҳор бўлиб...

* * *

Бахтни излаб мен бахтли юрда,
Шеърга дўст бўлдим, боғландим сенга.
Ахир, сендан ва шеъримдан бўлак
О, не ҳам керак жаҳонда менга!
Шеъримни асло сен ёмон дема,
Ёмон бўламан унда ўзим ҳам:
Бил, севолмасдим ҳеч қачон сени —
Агар мен ёниб шеърни севмасам!

ОЕҚСИЗ ОДАМ

Дунё — оёқли,
Зиё — оёқли,
Биргина у оёқсиз одам!

Тупшларида юради,
Иншоотлар қуради,
Бошқа олам кўради —
Оёқсиз одам.

Ўлим унга номардлик,
Ғамлар ичра толади.
Оғир ғуссага шерик —
Канорларда қолади.

Мосуво севинчлардан,
Чарчайди ўтинчлардан.
Абас ҳаёт, лекин —
Занглайди-ю, синмайди.

Ёмон кўриб кўзини,
Қўлини сева бошлар:

**Энди меҳнат, севинчдан
Ер доғин юва бошлар!**

Кўриб энди ҳайрон бўлар
қалбда турган дунёни.
Икки оёқ бўла туриб —
Хароб этган қўлларни.

УШОҚ МОНОЛОГИ

Ерда ётган ушоқман,
Ноинсофдан йироқман,
Эзгу-ўйга байроқман,
Ҳали қалби қайноқман.

Мени кўрмас не зотлар,
Юксакларга қанотлар,
Мен ердаман, жаноблар,
Тортилмаган таноблар.

Нон ушоқдан бошланар,
Мени нечун ташланар,
Тўқнинг кўзи ёшланар,..
Юрак-бағрим ғашланар!

Ер дардиман мен асли
Хор-зор ётган кўп йиллар:
Ишқи шунчалар улкан,
Нопокларга оғирлик қилган...

* * *

**Ҳамма эрка бўлмоқни истар,
Моҳнинг азобларин истамас ҳеч ким.**

Осмон бўлмоқни истар булутлар,
Ер қийноқларин кўтарган дилсиз, дим.

Эркаклар юксак вафосини истар аёллар,
Пок ҳалоллик ипқ улканлигин билмаслар.

Шоирликда ёнар не-не оғриқ, хаёллар,
Давру-даврон у хорликка кирмаслар.

* * *

О, қанчалар севаман сени:
Худди қўшнингнинг ҳовлисида пишиб
турган мевали дарахтга қўли
етмаётган боладай хафа,
Энг гўзал шеърини ёзиб севинчдан
йиғлаган шоирдай бахтли,
Ҳақорат этган рақибни қувиб
етолмаган одамдай алам билан
Севаман сени!..

* * *

Олти қитъа бордир дунёда,
Сизмай қолганингда уларга
сенга даркор еттинчи қитъа:
Юрак қитъасидир сирли, энг катта!..
Муҳаббатнинг гўзал ўлкаси,
ўтилади ногаҳон, сўзсиз.
Гоҳ бир умр ҳам етмайди унга,
Йўқолади оролдай изсиз.

Сени севаман, ҳаёт!

Сен — ҳаёлниң имконсиз орзуларида
ўртанган баҳорниң
бесўроқ гуллаши...

Сен — қўл етмас гўзаллиқниң самовий боқишларида
яширинган ўша бешафқат тенгсизлики..

Сен — кеч келган севгиниң онгсиз исёни,
Сени севаман, ҲАЁТ!

О Н А

Кўзларингга қарайман —
Ташвишимни кўраман!
Қўлларингга қарайман —
Заҳматимни кўраман.
Ҳаётингга қарайман —
Қисматимниң аччиқ изи...
Толеингга қарайман —
Мен унутган умидниң кўзи!!

КУЛМАК

Эртами-кеч сўнар у,
Орзулари — чегарали,
бағрида сохта қуёш билан ёнар у!!

* * *

Чиқа олмас ўз оромидан,
Чиқа олмас ўз илинжидан,
Нурсиз боқар фақат юксакка!..

* * *

Оҳ, онажон!.. Ушал куз айём
Мунис, поклик қарашларингиз...
Оларкансиз меҳнатдан ором,
Оқ сочингиз тарапларингиз...
Бугунгидай стол атрофда
Ўтирибмиз... қуёш чарогон
Нур сочади ғайзу — одобда!
Оҳ, онажон, қалбимда бугун
Ўчмас ҳислар ёнарлар лов-лов:
Стол узра тураркан нечун —
Ширин ўтмиш — иссиқ нонпалов!..

БОЛАЛИКДАН ҚОЛГАН ДЕНГИЗ

Болалик, ростлик, биринчи муҳаббат...
Қарилик нима ўзи?! Нимааа?!..
Шоирлик нима ўзи?! Нимаа а?!
ОЙ, ЮЛДУЗЛАР... ГУЛЛАР... Бу сўзлар
ниманинг дараҳиси?..
Кўзлар, о, кўзлар... кўзлар...
БОЛАЛИКДАН ҚОЛГАН ДЕНГИЗ ТОМЧИСИ!!!

Мен кимман энди?! Ғариб ва ночор,
Ўзимни эпламоққа йўқ энди мадор.

Бир қудратли ҳис ёнарни дилда,
Қилмоқчи эдим бир буюк иш элда...

Оралиққа айланди сирли бир фироқ,
Ишонган куйларим кетдилар йироқ!

Қайноқ ҳаёт оғуши чекинди мендан,
Бахтиёр эрк қуши учгандек жондан.

Осмонлар бағрида мен қилар иш йўқ:
Гўё юлдузлар тили — мангу ёниш йўқ.

Ажиб қийноқлардан қолмадим доғда,
Дардларим фиғонлардан ўрлаган чоғда.

Ахир меники шу она ер, дарахт —
Мен тўхтасам сўнар шу буюк эрк — бахт!!

* * *

Тирикчилик
издан чиқарар
муқаддас нарсани.
Бир умр яшай оласан
ёлғонга бурканиб,
Бир умр эплай оласан
юрмоқни юрт таниб.
Тўлиб кетди-ку дунё сабрга,
Қачон ўз ҳолига қўясан
муҳаббатни
эй, серуруғ Баҳона!!

МАНГУ ЖАВОБ

Тушма шу осмондав умяд
Узоқ йўл юриб эришган
мақсадинг ёниқ
ўйларинг аниқ:
Она ерни қутқарасан
аёлни қутқасанг.

* * *

Муҳаббат омон бўлса,
хаёл бўлса омон,
Ватан омондир — гўзаллик омон!
Ҳақиқат омон бўлса, аёл бўлса омон —
ШУ ХАЛҚ ОМОНДИР!
ИНСОНЛИК ОМОН!!

БИР СЕВГИ БАЁНИ

Оҳлар чекди, ишқда ёнди у,
Қалбин тутди мисоли бир бонг.
У тинмади,.. ёмғир тинди у,
Атаб суйди севгилисин тонг.

Билмади лек шунча фиронни,
Қиз бешафқат қаради беҳол.
Алам тутди охир осмонни:
Тупурди-ю... ўзгарди аҳвол.

Бош устида энди ялинар —
Қизнинг ўзи бир бўсага зор.
Эркалайди, ҳатто тиз чўкар —
Кучлимисан шунча эй, озор?!

* * *

Қийналишга ҳаққинг бор юрак —
Бир севги деб жаҳоний, тенгсиз.
Ҳаққинг йўқ аслида пуч бир тилак —
Олтин қобиғида қуримоққа сўнгсиз.
Севилиш — энг охир манзилат, аммо
Бир боғни севдинг — болалик кипан:
Не-не гулларни кўрдинг — оловсиз зиё,
Дувё олдиндамас, йўқ, ўша ҳам гулшан.
Тўлишган кўксига бош қўйиб, хаёл,
Оламнинг энг ноёб куйига қуйил:
Оллоҳнинг энг гўзал неъматини — аёл,
Энг юксак совғасини — ўлмас бу юрак!

СЕВГИ УЧҚУЯИ

Қор ёғар яна бугун,
Эсга тушар севги учқун.
Алангага айланмаган —
Йўқотган сени у кун.

Учрашдик мана яна
Енди ўша аланга:
Қайтдим гўё осмондан
Яна сенинг олдинга.

Бу аланга узоқ йил
Сенсиз сен-ла яшаган.
Ва уйғонган қайта дил
Кўзларингга яширинган.

ОҒИР, УЛКАН ОҒРИҚ ҒАМДА!..

Бир кун ўзини оловга отди болалик,
Билмади нима қилаётганини.
Енаверди у,
Фақат кўрди у
бир қизнинг қараётганини.
Шахло кўзларини...
Билмади у бу йўлга
қандай кириб қолганини —
Додлай деса — овози йўқ,
Енаверди у тинмай...
Фақат у қараб турганида,
Фақат у бўлганида —
... Бир оғриқ сакраб чиқди олдинга,
Муштлашиб, қоя бўлса ҳам бурни
Яна ташланди, енгди...
Билмади бу қандай содир бўлди,

Билмади...

Билмади қандай йиғлаб юборганини
бир кун
эшигининг олдида қизнинг,
оғир, соқов ғам бориб қолганини ҳам
билмади...

Ватан, болалик севги билан севаман сени,
Уйғонаман, оғир, улкан оғриқ ғамда ўзимни билмай.

* * *

Бу уйнинг
минг йиллик ҳасратлари бор,
Балки минг йилдан
кейин, юз йилдан кейин,
Балки эртага

очилиб кетади
ўғрилар томонидан
унинг ушланавериб,
тепилавериб,
занг босиб кетган
темир панжаралари.

ВАТАН

Ватан — дилдаги тиргак,
Ишларимга кўмак.
Кўтарилар — қад тик,
Забон ширин, сўз йирик.
Қалбдаги машъала,
Чин эркак масала,
Қарор топар инсоф йўл,
Бешафқатлик ўзига мўл.
Асосийси — у бордир,
Сўзларим эгилмасдир!

ХАЗОНЛАР УСТИГА КЎЗ ЁШ ТЎКИЛАР

Йиғлама осмоним, қайдан бунча гам,
Хазонлар устига кўз ёш тўкилар.
Баҳоринг ўтдими қиш келиб бу дам,
Хазонлар устига кўз ёш тўкилар.

Гўзалим йиғлама, бағринг қонлама,
Беҳуда сўзларни энди тинглама,
Қийналсанг, қоп-қора булут англама,
Хазонлар устига кўз ёш тўкилар.

Оҳулар тақдири сендадир билсанг,
Неъматдир гамлар ҳам — чин инсон бўлсанг!

Офатдир, водон, деб бағрингни тилсанг,
Хазонлар устига кўз ёш тўкилар.
Йўқликлар қувончи сени ўртади,
Хукмрон тубанлик шаксиз ўтади.
Юксак қалб гулсан — ундан ўтади...
Хазонлар устига кўз ёш тўкилар.

* * *

Оддий инсон бўлиб қолмоқ — оғир иш,
Энг буюк заҳматдир, энг юксак ташвиш.

Ўлкамнинг бир бурчида
кўринмас нуқтада
кўринмас нуқталарда
Шу Ватан уйини кун-тун
кўтариб турган елкаларда
заҳматкаш пойдеворлар
имонда пойдорлар.
Кўтариб турмоқ — ватандир,
У — юлдузлардан баланддир.

Пойдеворлар атрофи,
Энг сўнгги ва лозим иш,
Сув кетипдан асраб ёз-қиш
Ушқонларни кўрмоқ,
Елмоқ ва чекмоқ ташвиш
Тирик юраклар кўзи,
Уйроқ, идроннинг сўзи.
Ҳис этмоқ душманни — ватандир,
У — юлдузлардан баланддир.

ШИЪЗ МОНОЛОГИ

...Курашиб аввал ўзим билан ўзим,
Ажралиб ўзимдан ўзим,
Поклик имкон бўлиб чиқайин,
Емон феъллим ташлаб,

Соғлом осмон бўлиб чиқайин!
Ер устида чиримай,
Ташландиқ ниёзлардай,
Ортиқча эъзозлардай —
Ҳаво бўлиб қаримай...
Мени кўкларга кўтарманг аяб,
Яшайин она ерга юракни қадаб!!

ОЛАМГА АЙЛАНГАН — МУҲАББАТ ДАРАХТ

У — музлаган вақтинча севинчлари,
Қалб оғриғи сақлар фожиалардан...
Омонат бахтига эълон қилган жанг:
Одамга айланган — муҳаббат дарахт.

Қаттиқ, оғир қишдан куй ўсади чин,
Руҳ қишларидир бу, — ғам ичкарида
энг ёлғиз фаслдан уйғонар баҳор:
Оламга айланган — муҳаббат дарахт.

Азоб — улкан неъмат, роҳат мосуво,
бир ватан унади — табиий аъло:
Ягона оллоҳим қутқарар товғни...
Байрамга айланган — муҳаббат дарахт!

* * *

Елкавли кема — бир умид,
Чайқалади,
олга борар
ҳеч шошилмас.
Атроф денгиз
шамол ўзи етаклар
Истаги фақат
манзил эмас.

* * *

Дунёнинг бир бурчида
ҳаво етмаган ертўласида
ўлаётган бир жонга
етиб келган нажотдай,

Душман юртида қолиб кетган
Узоқ кун яшириниб ётган
инсонга
сўнгги сигарета каби
бир бурда тириклик нондай
Ширинсан севгилим.

* * *

У муносиб порлайди осмонда!!
У ёнганда, чироқлар кўринмайди...
У юлдузларни севмайди,
Чунки —
Жуда олислаб кетган юлдузлар
ердан!

* * *

Кимдир ёлғизлик-тинчликка шайдо,
Кимдир ёлғизлик-тинчликдан бежо...

Кимлардир она, деб ўртайди бағир,
Кимлардир онани лаънатлар ахир!..

Қариндошлар, деб югурар етим,
Улардан қочади нечун аллаким?!

О, айёр табиат! Борми сенда ҳам меъёр,
Борми сенда шафқат, одиллик, қарор?..

КЕЛАЖАК АЕЛИ

Қора кўзларингда ҳали юз йиллик ташвиш,
Чиройинг очилмоққа ҳали кўп юмуш керак.
Елкангдан босади гина, ҳақорат, қарғиш
Кимларнингдур тор манфаати, ҳудбин нафси учун.
Гўзалликни бузуқлик-ла аралаш этар
Ҳатто энг одобли яхши кимсалар бу кун.
Ҳароми ишратда, лаънати лек сенга тегар
юртимнинг қийналиб унган гўзал парвози.

* * *

Ғамларингни ичаман сувдай ташна, зор,
Бировни ўлдирган заҳар, бировга дори:
Тикланаман муҳаббатдан шифо, беғубор,
Муваққат севинч, бахтларим — хунуклик бори.
Гул япроғидай титрар руҳим — ўзимдаги ўзим,
Узоқ ахтариб топдим сени — умрим йўллардан.
Фақат бир садоқат — зорда топганим тўзим
Танҳо кўзларингни барқарорлиги эй, ЧИРОЙ!

ҲАР ҚАДАМ ТИРИКЛИКДА ҚОЛИБ МЕН!..

Қониқмайди юрагим эришганларидан,
Титкилаб ўзини ҳар кун оғар қийинга;
Тенгсиз бир мамлакат бордек мангу музликда,
Сафолат ҳолатин бошқарар — мажҳул бир манзил.
Юриш керак... юриш керак... ортгамас олдга,
Ғамларни севиш керак — собит, уйғоқ қароргоҳ.
Адашиб кетдим вақтли севинчда — мақсад унутиб,
Етганим — ўзгалар ўрнатган байроқ ва паноҳ.
Яхлаган жилғалар — кўзларимда ёш қотган армон,
Титрайди баданим ҳоҳиш — совуқнинг баландлигидан.
Ўлим кўринади кўзимга гоҳи-гоҳида бадғумон,
Ҳар қадам тирикликда қолиб мен замин топаман.

* * *

Бу юрак қутисида
ширинлик тўла,
Битта ўрганиш
Юзта енгилишга
тенг.
Мингта, миллионга,
бир умрга тенг.

СИНГИЛЛАРГА

Балки сен шоҳона яшарсан,
Балки сен бека бўларсан бекаму-кўст...
Аммо бир ҳақиқатни англай қолгин
жон синглим,
Дарди борлар бахтли бўлар ҳамини!
Баҳоринг,
бировлар измида эмас,

Ўз қалбингдадир!!
Қуёш юртига йўл бор у қалбда,
Яхши одамлар юртига...
Ўз тилакларинг, ўз истиқболинг
йўлдоши,
тушунчасига эгизак —
Инсоний қадрлар —
Инсоний қасрлар шоҳона меҳрини
этувчи бунёд!

ҚАЕРДА ҚОЛДИНГИЗ, СИНФДОШЛАРИМ!

Билмайсиз,
Мен яшайман ҳамон
ўша синф
мусаффолигида!
Ўша ерда туғилган
илк шеърим,
илк муҳаббатим
Яшар мен билан!
Мен сақлаб қололдим уни
турфа гаразлардан,
очкўз ҳаваслардан...
Умид билан боқдим
фақат ёруғликка!
Ишондим ёруғликка
(ишонгандай аллақачонлар мен сизга),
Аммо оғир дамлар
Фақат руҳингиз билан
Чиқолдим турфа иллатдан омон!
Яшадим илк ўша ҳақиқатга содиқ
ҳар қачон...
Мана, сархуш пайт яна
Атрофимда покиза, ойдин

Жодугарга бошқа сўз демай,
Чол ўлимни буткул унутиб,
Сўнги кун ҳам ўлимни эмас,
Келгусини яшадн кутиб!!

* * *

...Йўқ, меҳнатларим ўзи кўтарар мени
юксакка,

Мушфиқ она юрт севгиси,
Одамлар меҳри кўтарар мени
юксакка!

Садоқатим,
Барча шуҳратлардан,
мансаблардан азизроқ

Ҳақиқатим кўтарар мени юксакка.
Фарзандлар рами,
Келажагим,
Поклигим,
Меҳнатканш қалбига яқинлигим,
Эзгу ҳаракатларга севгим ўзи
кўтарар мени юксакка!!

* * *

Биз севардик бир-биримизни,
Дил сиримизни
Уммонга айтардик,
Осмонга айтардик,
Аmmo айтмасдик бир-биримизга...
Эсимда,
Сен узоқ боқиб турардинг менга,
Оралиқдаги
мактаб парталаридан

Гуноҳмас севгида ўртанмоқ, келгил,
Баҳорим, мен билан бир умрга қол!
Ўзинг келиб яна, севаман, дегил,
Яна лабларимиз бўла қолсин бол.

Бетакрор умримиз ўтмоқда, қара,
Сев, севақол сен ҳам, эй кузги япроқ.
Севмаган қалбларнинг бағридир қора,
Улардир мангулик азобдан йироқ.

Айланиб кетамиз бизлар қушларга,
Севгидан ёндириб поклик юртларни.
Айланиб кетамиз гўзал тушларга,
Армонда қолдириб ишққа ётларни...

Фақат севги бўлсин умримиз — боқий,
Шонимиз, ижодни юртга атайлик.
Янгилик, зафарни бошлаб ҳақиқий —
Муҳаббатдан буюк юртни топайлик...

* * *

Қачон барг чиқазди бу новдалар,
Оламини тутиб кетди бир жўрлик.
Гўзаллик менсиз ҳам қилди хандалар.
Фақат мен ғамгинман, фақат мен шўрлик.

Қачон дунёни ўради шодлик,
Йиқилди қайдадир армон деган тоғ.
Дардлардан иборатмас фақат тириклик,
Ўз пайти, ўз меъёри бор — ишлар беадоғ...

Чиройли бўлишга ҳаққи бор гуллар,
Шафқат-чун яралган гўзаллар. улар —
Сенсиз ҳам бахтлидир юрт узра бу дам,
Сенсиз лек бир кўнгил яйрамас ҳеч ҳам!..

* * *

Яшаб ўтди бир одам бу дунёдан,
Қолдирмади ўздан на шону сарой.
На обрў орттирди ва на-да ҳурмат,
Емонликдан ҳазар қилди, севиб чирой...

* * *

Садоқат юксалар бир кун,
Оллоҳ ўзи мадаккор бўлғай.
Ҳақ ғалабаси туғилар, унар,
Сохта манманлик бўғилар, ўлар.
Еришади чин ихлос йўли,
Азобларинг охири йўқликмас,
Сен излаган фақат тўқликмас,
Она юрт шаъни, шу Ватан ҳалд...

МУВАҚҚАТ ИНСОНЛАРГА ШЕЪР!

Тушунмадим инсонни мен
Саркор киму, имонни мен,
ҚУЕШ йўқлик бўлди бирпасда —
ЗАМИН ЗОРУ, осмонни мен!!

КУЗЛАРИНГДАН КЕНГЛИК ОЛАМАН!

Нима у?!
Делимга чўғ солган ғулу!
Ботин-ботин аллалаган
қўшиқ бўлиб, куй бўлиб,
Суҳбатлашган мен билан?..
Юлдузлардан гулчамбар ясаб

тортиб олган хаёлларимни,
ҳавасларимни,
орзуларимни!
Тафаккур уфқларин ялакат этиб,
Қалбимда қуёш ёққан
ёритиб йўлим!..
Қай бахт кемаси
олиб ўтди мени
кучли тўлқин, доволардан?!
Билсанг,
у — сенинг кўзларинг,
Кўзларингда мавжуд бари ҳам...
Кўзларингдан кенглик оламан!
Кўзларингга боқмасам бир дам,
Шу бепоён ер куррасига
ўзим сиғмай қоламан!!

ШОИРЛИКНИНГ НИМАСИ ЯХШИ?!

Уйлайсан дунёнинг кенгу-торини,
Ўз оиланг эса қолар бир четда.
Бағишлайсан бисотингни, борингни,
Сени тонглар кутар гўзал бир юрда.

Бора-бора ўргатади онгли курашга,
Тортиб олар ором, шодлик, нафсинг — баринг!
Имкон қолмас ўзинг учун янашга,
Ешни қари, ёш этади юз ёш қарини.

Ниятларинг яхши, ишинг юришмас,
Мақсадинг яқинмас, узоқ жуда ҳам:
Ҳақиқий шоир ҳисси билан оласан нафас,
Сени кутар бир корхонамас, бутун бир олам.

Ўзинг айблайсан доим ўзинг олдингда,
Ўзгалар олдида тилинг оғир тош.

Биринчи шеъринг чиққан куни ёдингда,
Ёдингда эмасдир қанча тўкканларинг ёш.

Англайсан юракдан оғир нарса йўқ бунда,
Аmmo муҳаббат рози юрмоққа кўтариб.
Рости, ишқ сохталари кўп бу кунда,
Сен — замин муҳаббати яшайсан голиб!

Утар умринг беҳуда ёнган бир шамдай..
Сезмайсан бўлиб қолганинг заминга фарзанд.
Тебратолмас шамолар ҳам ҳар қандай —
Ҳаётинг энди буюк йўлларга пайванд.

Узоқ йиллар кезасан содиқ бир ҳисга,
Бир кун ҳайратдан лол боқасан ўзингга:
Утган азоб умринг айланиб ҳаққа —
Кира бошлайсан ўзинг шоир сўзингга!

* * *

Мен кучлиман, дейди бойлик,
Мен кучлиман, дейди ақл!
Мен кучлиман, дейди бирлик,
Мен кучлиман, дейди шум тил.

Бир четда-чи, кулар, ҳам жим,..
Ахир кучли юракдан ким?!
Қўзғолмасин у сир асло —
Айланмасин қаҳрга танҳо...